

Λάρισα 28/06/2013
Αριθμ. Πρωτ.: 9831

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
Π.Ε. ΛΑΡΙΣΑΣ
Δ/ΝΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΠΟΙΟΤΙΚΟΥ &
ΦΥΤΟΪΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Προς: όπως ΠΔ
(Αποστολή με e-mail)

 : Ηρώων Πολυτεχνείου 169 & Κουτσούμπα
Τ.Κ. 41223

Πληροφορίες: Δ. Σταυρίδης, Αθ. Λιακατάς

 : 2413 511119, 2413 511209

 : 2410 253 768

 : d.stavridis@thessaly.gov.gr, a.liakatas@thessaly.gov.gr

2^ο ΔΕΛΤΙΟ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΩΝ
ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΦΥΤΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΣΤΗ ΒΑΜΒΑΚΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ
ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ (ΠΕ) ΛΑΡΙΣΑΣ

Η Δ/νση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής Π.Ε. Λάρισας σε συνεργασία με το Περιφερειακό Κέντρο Προστασίας Φυτών και Ποιοτικού Ελέγχου Μαγνησίας ενημερώνει τους βαμβακοπαραγωγούς της Π.Ε. Λάρισας για τις απαραίτητες ενέργειες αποτελεσματικής φυτοπροστασίας της βαμβακοκαλλιέργειας.

1. Στόχοι

1.1 Η ενημέρωση των βαμβακοπαραγωγών για την αποτελεσματική φυτοπροστασία στον πραγματικό καλλιεργητικό χρόνο.

1.2 Η έγκαιρη ενημέρωση που αφορά το χρονικό διάστημα εμφάνισης των πρώτων χτενιών μέχρι και την έναρξη της ανθοφορίας και την οργάνωση αποτελεσματικής αυτοάμυνας κάθε βαμβακοφυτείας για όλη την καλλιεργητική περίοδο.

1.3 Η τακτική παρακολούθηση κάθε βαμβακοχώραφου και σύμφωνα με τα πραγματικά δεδομένα, να εφαρμόζονται οι συγκεκριμένες καλλιεργητικές πρακτικές φυτοπροστασίας στο σωστό χρόνο, όπως παρακάτω περιγράφονται κατά περίπτωση.

2. Διαπιστώσεις

Στο πλαίσιο του προγράμματος «Γεωργικών Προειδοποιήσεων Ολοκληρωμένης Φυτοπροστασίας της Βαμβακοκαλλιέργειας της Χώρας καλλιεργητικής περιόδου 2013», η Υπηρεσία

μας έχει μέχρι στιγμής αναπτύξει το δίκτυο παγίδων της σε συνολικά 58 τοποθεσίες, σε 35 Κοινοτικά Διαμερίσματα σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα, και σταδιακά επεκτείνεται και σε άλλες περιοχές με σκοπό την κάλυψη όλων των βαμβακοκαλλιεργητικών περιοχών της Π.Ε. Λάρισας.

Δ.Δ.	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ 1	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ 2	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ 3	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ 4
ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΜΑΓΟΥΛΕΣ	ΤΟΛΟΥΜΠΑ		
ΑΜΥΓΔΑΛΗ	ΝΕΟΚΤΗΜΑΤΑ			
ΑΡΜΕΝΙΟ	ΜΕΡΙΑΣ			
ΒΑΜΒΑΚΟΥ	ΜΕΡΙΑΣ			
ΒΑΣΙΛΙΚΑ	ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΟΥΨΙΑ			
ΓΛΑΥΚΗ	ΚΑΡΑΚΟΤΖΙΑ	ΣΧΟΛΙΚΟ	ΧΑΝΤΑΚΙΑ	ΜΑΓΟΥΛΑ
ΓΛΑΥΚΗ	ΛΟΦΙΣΚΟΣ	ΧΑΪΚΑΛΙΑ		
ΕΛΕΥΘΕΡΙΟ	ΜΕΡΙΑΔΕΣ	ΤΣΑΪΡΙΑ	ΓΕΦΥΡΑ	
ΕΛΛΗΝΙΚΟ	ΚΑΨΑΛΕΣ			
ΕΥΙΔΡΙΟ	ΑΜΜΟΥΔΕΣ			
Ζ. ΠΗΓΗ	ΜΑΝΔΡΙΓΕΡΙ			
ΖΑΠΠΕΙΟ	ΙΣΑΔΙΑ	ΣΥΚΙΕΣ	ΚΟΥΤΣΟΥΠΙΑ	
ΚΑΣΤΡΙ	30ΑΡΙΑ			
ΚΑΤΟΧΩΡΙ	ΦΟΥΡΝΙΑ			
ΚΑΤΩ ΒΑΣΙΛΙΚΑ	ΧΑΤΖΗΜΕΡΙΑ			
ΚΙΛΕΛΕΡ	ΠΥΡΓΑΚΙΑ			
ΚΟΙΛΑΔΑ	60ΑΡΙΑ	ΚΟΜΨΑΛΙΑ	ΛΕΠΑΡΝΟ	
ΚΟΥΛΟΥΡΙ	ΑΜΜΟΥΔΕΣ			
ΚΡΑΝΝΩΝΑΣ	ΥΠ. ΚΡΑΝΝΩΝΟΣ			
ΚΥΠΑΡΙΣΣΟΣ	ΒΑΛΑΡΙΑ			
ΜΑΝΔΡΑ	ΜΑΥΡΟΓΕΙΑ	ΜΠΟΣΙΑ		
ΜΕΛΙΑ	ΚΟΥΜΙΑ			
ΜΕΛΙΣΣΑ	15ΑΡΙΑ			
ΜΕΛΙΣΣΟΧΩΡΙ	ΔΕΛΤΑ	ΜΕΡΙΑΣ	ΚΑΡΑΤΑΣΙΑ	ΔΕΛΤΑ
ΝΕΑ ΛΕΥΚΗ	50ΑΡΙΑ			
ΝΕΣΣΩΝ	ΚΑΡΑΤΣΑΪΡΙΑ			
ΝΙΑΜΑΤΑ	ΜΑΚΡΥΝΑ			
ΝΙΚΑΙΑ	ΤΣΑΠΟΥΡΝΙΕΣ	ΒΡΥΣΗ		
ΟΜΟΡΦΟΧΩΡΙ	ΚΑΡΑΤΣΑΪΡ	ΓΕΝΤΙΚΙ	ΧΑΣΑΜΠΑΛΗ	27ΑΡΙΑ
ΠΛΑΣΙΑ	ΘΑΛΕΙΑ			
ΠΛΑΤΥΚΑΜΠΟΣ	ΓΙΑΝΝΟΥΛΑΚΙΑ			
ΡΗΓΕΙΟ	ΡΟΥΜΑΝΙ			
ΣΚΟΤΟΥΣΑ	ΜΕΡΙΑΣ			
ΤΕΡΨΙΘΕΑ	ΚΟΜΨΑΛΙΑ			
ΥΠΕΡΕΙΑ	ΓΚΕΡΕΝΙΑ	ΤΡΙΤΑ		
ΦΑΡΣΑΛΑ	ΤΡΑΓΑΝΕΣ	ΜΑΛΤΕΣ		
ΧΑΛΚΗ	ΤΟΥΣΜΑΝΙΑ			

Αυτή την εποχή τα βαμβακόφυτα βρίσκονται στο στάδιο της εμφάνισης των πρώτων χτενιών στις όψιμες καλλιέργειες, ενώ στις πρώιμες καλλιέργειες στο επόμενο 5νθήμερο αναμένεται η έναρξη της ανθοφορίας. Οι βροχοπτώσεις που επικράτησαν το πρώτο 10ήμερο του Ιουνίου και το χαλάζι που έπληξε ορισμένες περιοχές του Δήμου Φαρσάλων οψίμισαν την

παραγωγή, αλλά σε γενικές γραμμές η ανάπτυξη των καλλιεργειών σε όλη την Π.Ε. Λάρισας κρίνεται ικανοποιητική.

Οι βαμβακοκαλλιέργειες που προσβλήθηκαν από θρίπα στην αρχή της καλλιεργητικής περιόδου, όπως έγκαιρα είχε διαπιστώσει και ενημερώσει η Υπηρεσία μας, έχουν πλήρως επανακάμψει χωρίς τη χρήση εντομοκτόνων, προστατεύοντας έτσι την εγκατάσταση των οφέλιμων εντόμων.

Με βάση τις παρατηρήσεις που πραγματοποιούνται από τους επιτόπιους ελέγχους, που διενεργούν Γεωπόνοι της Υπηρεσίας διαπιστώνεται η ύπαρξη αφίδων σε αρκετές περιοχές, κάτω όμως από το όριο της οικονομικής ζημίας (25 άτομα αφίδων κατά μέσο όρο ανά φύλλο, σε δείγμα 100 φύλλων), που σε συνδυασμό με τις υψηλές θερμοκρασίες που επικρατούν και την παρουσία ωφέλιμων εντόμων, η Υπηρεσία μας δεν συνιστά ψεκασμούς για το συγκεκριμένο εχθρό.

Στις περισσότερες περιοχές μέχρι τώρα, δεν έχουν παρατηρηθεί ανησυχητικοί πληθυσμοί πράσινου ή ρόδινου σκουληκιού καθώς και άλλων εχθρών (λύγκος, ακάρεα κ.α.) στις βαμβακοφυτείες, εκτός από τις περιοχές Ξηρόρεμα και Αμπελοτόπι του Κ.Δ. Αγ. Γεωργίου όπου εντοπίστηκαν σε αυξημένους πληθυσμούς νεαρές προνύμφες πράσινου σκουληκιού σε άνθη βαμβακιού, καθώς επίσης και στα Κ.Δ. Ρήγειου, Κιλελέρ, Χάλκης, Αρμενίου και Ομορφοχωρίου όπου εντοπίζονται αυξημένοι πληθυσμοί ακμαίων ρόδινου σκουληκιού στο δίκτυο φερομονικών παγίδων της Υπηρεσίας μας.

3. Συστάσεις – καλλιεργητικές πρακτικές

Η Υπηρεσία μας συστήνει στους βαμβακοπαραγωγούς να εφαρμόζουν ορθολογική αζωτούχο λίπανση και άρδευση (ποσότητα νερού και αριθμός αρδεύσεων) για την αποφυγή προσέλευσης και εγκατάστασης επιβλαβών οργανισμών, και να εφαρμόζουν καλλιεργητικά μέτρα που αποσκοπούν στην πρωίμιση της παραγωγής.

ΠΡΑΣΙΝΟ – ΡΟΔΙΝΟ ΣΚΟΥΛΗΚΙ: Η Υπηρεσία μας ενημερώνει τους παραγωγούς που έχουν τοποθετήσει φερομονικές παγίδες στα χωράφια τους για την παρακολούθηση του πράσινου και ρόδινου σκουληκιού, ότι οι συλλήψεις ακμαίων στις φερομονικές παγίδες δεν αποτελούν κριτήριο για την εφαρμογή επέμβασης με εντομοκτόνα. Οι φερομονικές παγίδες βοηθούν στον προσδιορισμό της ακριβούς περιόδου αλλαγής των γενεών του πράσινου και του ρόδινου σκουληκιού, και σε συνδυασμό με τον επιτόπιο έλεγχο συμβάλλουν στον προσδιορισμό της στιγμής για επέμβαση.

Σε καμία περίπτωση οι φερομονικές παγίδες δεν αποτελούν εργαλείο εκτίμησης του ύψους της προσβολής, αλλά είναι σημαντικό εργαλείο εκτίμησης του κινδύνου. Η σοβαρότητα της προσβολής είναι συνάρτηση: 1) του αριθμού και της ηλικίας των ζωντανών προνυμφών

που διαπιστώνονται από τις επιτόπιες επισκέψεις στους αγρούς και 2) του σταδίου ανάπτυξης της καλλιέργειας. Ουσιαστικό κριτήριο για την απόφαση λήψης ή όχι μέτρων αντιμετώπισης είναι μόνο τα αποτελέσματα των επιτόπιων δειγματοληψιών στα όργανα των φυτών (νεαρά φύλλα, χτένια, άνθη, καρύδια).

Οι παραγωγοί από το παρόν στάδιο της καλλιέργειας και στη συνέχεια απαιτείται να βρίσκονται σε αυξημένη ετοιμότητα και να επιθεωρούν την καλλιέργειά τους τακτικά (κάθε 2 – 3 ημέρες) προκειμένου να διαπιστώνουν έγκαιρα τυχόν εντομολογικές προσβολές, έτσι ώστε να είναι εφικτή η αποτελεσματική αντιμετώπισή τους, με το μικρότερο οικονομικό και περιβαλλοντικό κόστος. Η επιθεώρηση των βαμβακίων συνιστάται να γίνεται πρωινές ή απογευματινές ώρες διασχίζοντας το χωράφι διαγώνια και εξετάζοντας 100 φυτά σε διαφορετικά σημεία της διαγωνίου.

Η Υπηρεσία μας τονίζει ότι το κατώτατο όριο επέμβασης για το πράσινο σκουλήκι είναι 6-8 ζωντανές προνύμφες κατά μέσο όρο, ανά 100 φυτά.

Όσον αφορά στο ρόδινο σκουλήκι, στο στάδιο της ανθοφορίας το κατώτατο όριο επέμβασης είναι 20% προσβολή (άνθη που δεν ανοίγουν - «ροζέτα») σε τυχαίο δείγμα ανθέων απ' όλη την έκταση του χωραφίου.

Επίσης, πρέπει να τονιστεί ότι η δράση του πράσινου και του ρόδινου σκουληκιού, στο βλαστικό στάδιο που βρίσκονται αυτή τη χρονική περίοδο οι βαμβακοκαλλιέργειες μπορεί να αναχαιτιστεί από την δραστηριότητα των ωφέλιμων εντόμων που έχουν εγκατασταθεί και που είναι χρήσιμα στις επόμενες και πιο καταστρεπτικές γενεές. Γι' αυτό, και αν απαιτηθεί χημική καταπολέμηση, τότε αυτή πρέπει να διενεργείται με εντομοκτόνα εκλεκτικής δράσης (π.χ. *Bacillus thuringiensis*, *diflubenzuron*, *spinosad* κ.α.) που προστατεύουν τα ωφέλιμα.

Η χημική καταπολέμηση του πράσινου και του ρόδινου σκουληκιού είναι πιο αποτελεσματική όταν γίνεται στο 1^ο ή στο 2^ο στάδιο της προνύμφης (μήκος έως 1 εκατοστό). Ο ψεκασμός θα πρέπει να διενεργείται μετά τη δύση του ηλίου γιατί τότε αυξάνεται η δραστηριότητα των προνυμφών, καθώς και η αποτελεσματικότητα πολλών εντομοκτόνων (π.χ. *Bacillus thuringiensis*), αλλά και για την προστασία των μελισσών. Επισημαίνεται ότι όπου χρειαστεί επέμβαση με φυτοπροστατευτικά μέσα τότε είναι επιθυμητή η εναλλαγή σκευασμάτων διαφορετικής κατηγορίας δράσης κάθε φορά και η μη χρήση του ίδιου εντομοκτόνου περισσότερο από δύο (2) φορές το χρόνο για την αποφυγή εμφάνισης συμπτωμάτων ανθεκτικότητας.

Επίσης, οι συνάδελφοι Γεωπόνοι (Καταστήματα Γεωργικών Φαρμάκων, Γραφεία Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής κ.α.) που πιθανόν εντοπίσουν σημαντική προσβολή ή ανησυχητικό αριθμό συλληφθέντων ατόμων σε φερομονικές παγίδες, παρακαλούνται να

επικοινωνήσουν άμεσα με την Υπηρεσία μας (τηλ. 2413 511119, 2413 511209), έτσι ώστε σε συνεργασία μαζί τους, να εκδοθεί προειδοποίηση για την ευρύτερη περιοχή.

4. Εφαρμογή ψεκασμών με Φυτοπροστατευτικά Προϊόντα

Η Υπηρεσία μας ενημερώνει ότι οι βαμβακοπαραγωγοί είναι αποκλειστικά και μόνο υπεύθυνοι, για την τελική απόφαση επιλογής, της συγκεκριμένης κάθε φορά φυτοπροστατευτικής επέμβασης στις συνθήκες της καλλιέργειάς τους, των φυτοπροστατευτικών προϊόντων που θα επιλέξουν και του τρόπου και χρόνου χρησιμοποίησης αυτών, καθώς και για λοιπούς χειρισμούς, τα οποία συμβάλουν στις ποσοτικές και ποιοτικές αποδόσεις της καλλιέργειας. Σε κάθε περίπτωση να τηρούνται αυστηρά οι οδηγίες χρήσης των παρασκευαστών οίκων, για την αναλογία χρήσης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων, την συνδυαστικότητα, τον κίνδυνο φυτοτοξικότητας, το διάστημα μεταξύ τελευταίας επέμβασης και συγκομιδής καθώς και για τα μέτρα προστασίας για την αποφυγή δηλητηρίασης. Τα αγροχημικά να χρησιμοποιούνται πάντοτε σύμφωνα με την ετικέτα. Σύμφωνα με τα άρθρα 9§3 και 10§3 του ν.4036/2012 (ΦΕΚ8^Α) όποιος χρησιμοποιεί μη εγκεκριμένα φυτοπροστατευτικά προϊόντα υπόκειται σε διοικητικές και ποινικές κυρώσεις.

Να αποφεύγονται ψεκασμοί με μελισσοτοξικά φυτοπροστατευτικά προϊόντα και όπου κρίνεται αναγκαίο η εφαρμογή των ψεκασμών να γίνεται την ώρα που δεν πετούν οι μέλισσες, κατά τις απογευματινές ώρες κυρίως μετά τη δύση του ηλίου. Οι βαμβακοπαραγωγοί να προειδοποιούν τους μελισσοκόμους ώστε να απομακρύνουν τα μελίσσια τους από την περιοχή του ψεκασμού. Για το σκοπό αυτό θα πρέπει απαραίτητως οι μελισσοκόμοι να αναγράφουν στις κυψέλες τον κωδικό τους, το τηλέφωνο και τη διεύθυνσή τους ώστε να είναι δυνατή η έγκαιρη ειδοποίησή τους.

Η αλόγιστη χρήση των φυτοφαρμάκων βλάπτει την υγεία των καταναλωτών, επιβαρύνει το περιβάλλον και αυξάνει το κόστος παραγωγής.

Ο Προϊστάμενος
Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής ΠΕ Λάρισας

Παναγιώτης Καλφούντζος

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

1. ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΑΣ
2. ΔΗΜΟΣ ΕΛΑΣΣΟΝΑΣ
3. ΔΗΜΟΣ ΚΙΛΕΛΕΡ
4. ΔΗΜΟΣ ΛΑΡΙΣΑΣ
5. ΔΗΜΟΣ ΤΕΜΠΩΝ
6. ΔΗΜΟΣ ΤΥΡΝΑΒΟΥ
7. ΔΗΜΟΣ ΦΑΡΣΑΛΩΝ
8. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΑΓΡΟΤΩΝ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ - ΘΕΣΓΗ